

ידע מצמיח תנוך

הלכות חג השבועות – סימן צא סעיפים א-ט

- א. סדר תפילות חג השבועות ידוע ומפורסם. ונהגו לאחר תפילת ערבית כדי לקיים 'שבע שבתות תמימות', אך באמת אין עיקר הקפידא אלא בקידוש להמתין עד שיהיה לילה ממש.
- ב. ידוע ומפורסם המנהג להיות ערים כל הלילה ולעסוק בתורה. ומבואר הטעם במדרש שישראל היו ישנים כל אותו לילה והקב"ה הוצרך לעוררם לקבלת התורה, ואנו צריכים לתקן פגם זה. וחכמי האמת קשרו כתרים בסוד הלימוד בלילה זה, וראוי להקפיד על סדר הלימוד שנתבאר בזהר: תנ"ך, זוהר ומדרשים. ולא טוב עושים המשנים הסדר.
- ג. מן הראוי להתאמץ בשעת התפילה שלא יישן אחרי שהיו ערים כל הלילה. וסדר תפילות היום ידוע. ויש מי שכתב לעמוד בשעת קריאת התורה בחג השבועות דוגמת מתן תורה, ויש מי שכתב לעמוד בקריאת ההפטרה במרכבת יחזקאל, ולא נהגו כן.
- ד. מצווה לשמוח במאכל ובמשתה ביום זה שניתנה בו תורה לישראל, וכל מנהגי הסעודות של חלב וטעמיהם ידועים ומפורסמים. ואע"פ שיש לשמוח ולאכול וכו' יוסיף אומץ לתת חלק ביום זה לתורה כיד ה' הטובה עליו.
- ה. נכון ללמוד תהלים ביום חג השבועות, כי הוא יום הילולא של דוד המלך. וכבר נהגו כל קהילות ישראל לקרוא מגילת רות בחג השבועות, וכמה טעמים נאמרו, והנראים ביותר הם: מפני שבה נזכר ייחוסו של דוד המלך, ועוד שנזכר בה כניסתה של רות תחת כנפי השכינה, דוגמת ישראל שנכנסו ביום זה תחת כנפי השכינה.
- ו. כשם שמצווה לכבד שבת ולענגה כך כל ימים טובים. שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג וכל שאר הימים הטובים אסורים בהספד ובתענית, וחייב אדם להיות שמח בהם וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני בניו וכל הנלווים עליו. כיצד? הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות. הנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו. והאנשים אוכלים בשר ושותים יין, שאין שמחה אלא בבשר ויין. וחייב להאכיל ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל לעניים ולמרי נפש – שמחה כזו קלון היא להם. ולא ימשך ביין ובשחוק וקלות ראש, שאינה שמחה אלא הוללות, ולא נצטוינו אלא על השמחה שיש בה עבודת יוצר הכל.
- ז. חייב לבצוע על שתי ככרות ולקבוע סעודה על היין. ובגדי יום טוב יהיו יותר טובים משל שבת, ולא נהגו לעשות בו סעודה שלישית. ואסור להרבות דברים ביום טוב קל וחומר שיחת משא ומתן. ומידת החסידים בעת שמחתם מברכים ומשבחים לקב"ה אשר שמחם, ויתפלל לקב"ה שיטה ליבו לעובדו ולעשות רצונו בלב שלם.
- ח. כשהיה בית המקדש קיים היו ישראל עולים לרגל בחג השבועות והיו מקריבים עולת ראה, כאמור "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך וגו' ולא יראה את פני ה' ריקם". ואם

לב לדעת

ידע מצמיח תנוך

ט. חל חג השבועות בשבת היו מקריבים קרבן זה למחרת, ונקרא בהלכה "יום טובח", והיה לקרבן זה תשלומים כל שבעת הימים כפסח וסוכות. ולכן אסור להתענות במוצאי חג השבועות אפילו בזמן הזה, וזה "אסרו חג". אמרה תורה: עשו איסר לחג. ובירושלמי קורא לאסרו חג בן המועד. ואסור לומר בו צידוק הדין, וכל שכן שאין מספידים בו אם לא לחכם בפניו.

י. אין אומרים תחנון מתחילת ראש חודש סיון עד ח' בו, דהיינו אחרי אסרו חג. וקהילות הספרדים נוהגים שלא לומר נפילת אפים ותחנון עד י"ג בו, שהם ימי תשלומים של עצרת, כמבואר בסעיף הקודם.